

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
ČETRTEK
25. JULIJ
1996

Letnik 51
Štev. 30 (2869)

Cena 10 šil.

Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt
Poštni urad
9020 Celovec
P. b. b.

Leto od pokola v Srebrenici

Ves demokratični svet se je ob 11. juliju spomnil enega najbolj tragičnih dogodkov v donedavni vojni v Bosni in Hercegovini, namreč srbskega zavzetja od Varnostnega sveta Združenih narodov razglašene varovanega območja Srebrenice in pokola okrog osem tisoč muslimanskih civilistov. Prav ob Srebrenici pa se potrjuje tudi stari rek: Nič ni tako skrito, da ne bi bilo očito. Po enem letu se svet namreč ne zgraža le nad srbsko

Prav v tistem času so namreč srbske sile na tem področju zajele štiristo pripadnikov modrih čelad in jih zadržale kot talce oz. kot sredstvo za izsiljevanje Unproforja. Med zajetimi Unproforjci je bilo tudi precej francoskih vojakov. Med srbskim vodstvom in poveljstvom Unproforja, ki ga je tedaj vodil francoski general Bernard Janvier, je bil sklenjen tajni dogovor, ki je bil za Srebrenico in njene prebivalce usoden. Srbi so

jele okrog 8.000 civilistov, general Mladić pa naj bi izdal ukaz za njihov pomor.

Po enem letu je namreč v produkciji nizozemske televizijske mreže IKON, britanske tv-mreže Chanel in dveh časnikov – nizozemskega NRC Handelsblad in newyorškega Newsday nastal dokumentarni film, ki se opira tudi na izjave nižjih častnikov Unproforja, ki so poveljnika Janviera ob napredovanju srbskih enot prosili za posredovanje letalskih sil, ta pa jih ni odobril niti jih ni od Nata zahteval.

Ob razkrivanju resnice o Srebrenici avtorji dokumentarca namigujejo tudi na posredno krivdo francoskega predsednika Jacka Chiraca. Z njim naj bi bil poveljnik Janvier v neposredni zvezi. Sum o posredni podpori tej kupčiji oz. o odklonitvi zračnih napadov pa pada celo na ameriškega predsednika Clintona, ki naj bi se po izjavah posebnega odposlanca OZN Jasušija Akašija strinjal, »da ne sme priti do zračnih napadov, če tega ne bo želel Chirac«.

Omenjene raziskave novinarjev in pričevanja, ki so zajeta v dokumentarcu, razgaljajo v bistvu nenačelno, preračunljivo in celo zločinsko politiko zahodnih držav do Bosne oz. njenega prebivalstva. Namesto da bi odločno zahtevale izpustitev zajetih vojakov Unproforja in ob tem po potrebi uporabile tudi razpoložljive sile, so privolile v ponižujočo in krvavo kupčijo, ki je povzročila smrt tisoč civilistov. Zahod je v primeru Srebrenice učinkovit samo pri odkopavanju trupel.

Jože Rovšek

Odkrivanje grobišč in identifikacija pobitih v Srebrenici še ne bo kmalu končano

vojsko in njenim vojaškim poveljnikom Radkom Mladićem, ki je menda dal povelje za poboj muslimanov, predvsem civilistov, temveč še skoraj bolj nad razkrito kupčijo med poveljstvom tedanjega Unproforja, torej enot Združenih narodov, in srbsko vojsko.

izsilili obljubo poveljnika, da Nativne letalske sile ne bodo posredovale proti njihovem zavzetju »varovane« muslimanske enklave, Srbi pa bodo izpustili zajete »modre čelade«. Tako so srbske sile na začudenje vsega sveta 11. julija vkorakale v Srebrenico, za-

Minister Šter na Koroškem

Prejšnji petek se je na Koroškem mudil slovenski notranji minister Andrej Šter. Njegov delovni program je bil kar precej natrpan, saj se je najprej kot predstavnik Slovenskih krščanskih demokratov srečal s predstavniki Narodnega sveta koroških Slovencev, Krščanske kulturne zveze in Enotne liste, ta pa je zanj sklicala tudi tiskovno konferenco v Mohorjevi. V uradnem delu se je kot notranji minister srečal z namestnikom deželnega glavarja Grasserjem (F), popoldne pa se je pogovarjal z vrhom koroške žandarmerije.

Na pogovoru s slovenskimi novinarji, ki ga je vodil predsednik

Enotne liste Andrej Wakounig, je minister Šter izrazil zadovoljstvo nad srečanjem s predstavniki koroških Slovencev in ga ocenil kot zelo informativnega in koristnega. Za pogovor z Grasserjem je dejal, da je bil odprt, svobodnjaški politik pa da je pokazal veliko razumevanje za reševanje problemov koroških Slovencev. Med drugim da je za zastopstvo narodne skupnosti v deželnem zboru dejal, »da je to osnovna pravica narodne skupnosti, vendar bi si morali biti o tem enotni predvsem obe osrednji organizaciji koroških Slovencev«.

Jedro pogovora pa je bilo stanje v Sloveniji po podpisu pridružit-

venega sporazuma z Evropsko unijo in slovenska bilateralna prizadevanja z Avstrijo za rahljanje strogega in togega mejnega režima po uvedbi šengenskega sporazuma. Minister Šter je dejal, da sta z avstrijskim kolegom Kasparjem Einemom prejšnji mesec v Šentilju podpisala meddržavni protokol, po katerem naj bi slovenskim državljanom s posebnimi cestnimi pasovi olajšali prehajanje meje. Vsebinska tega protokola se sicer zaenkrat še ne izvaja, v razgovorih s koroško žandarmerijo pa da bo poskusil realizacijo pospešiti.

Jože Rovšek

ZVEZA KOROŠKIH PARTIZANOV

vabi na pohod po

Svinški planini

v nedeljo, 4. avgusta 1996

Zbirališče je na parkirišču pred glavno pošto v Velikovcu med 9.30 in 10.00.

Vozili se bomo z osebnimi avtomobili, zato predlagamo, da se domenite za skupne vožnje; s tem bodo vozila bolj izkoriščena. Pot nas bo vodila iz Velikovca proti Grebinju in Šentlenartu do Golovice. Od tam se bomo vračali mimo Lemnigerjeve koče do koče nad Pöllingom, kjer bo tovariško srečanje. Za tiste, ki bodo želeli na vrh Svinške planine, je od koče še pol ure hoda po planinskem svetu. Izlet v primeru slabega vremena odpade.

Ponovna seja sosveta

Sosvet za slovensko narodno skupnost je minuli ponedeljek zasedal v Celovcu: obravnaval je vrsto vprašanj in o njih tudi sklepal.

Sosvet je ponovno potrdil sklep s prejšnje seje, da bo od jeseni do spomladi vodil pogovore z dvojezičnimi občinami in s slovenskimi prosvetnimi društvi glede razširitve dvojezične topografije in slovenščine kot uradnega jezika. Najkasneje spomladi bo sosvet o tem sklepal. Proti temu sklepu so – tako kot pred 14 dnevi – glasovali le predstavniki NSKS.

Zatem je sosvet potrdil dva sklepa iz leta 1990 glede ureditve dvojezičnih vrtcev ter slovenske glasbene šole.

V zadevi zajamčenega mandata v deželnem zboru je predsednik sosveta dr. Marjan Sturm zahteval od urada za slovensko narodno skupnost pri koroški deželni vladi izvedeniško mnenje o možnosti takega mandata na podlagi veljavne zakonodaje. Namestnik vodje urada mag. Vladimir Smrtnik je podal poročilo, iz katerega je razvidno, da je mandat mogoč le, če spremenijo zvezno ustavo. Zato je dr. Sturm predlagal, da sosvet naslovi na predsedstvo avstrijskega parlamenta pismo z željo enega dela slovenske narodne skupnosti po zajamčenem mandatu. Parlament naj do te zahteve zavzame stališče. Ta sklep je bil sprejet soglasno.

Na vprašanje predsednika sosveta dr. Sturma uradu za slovensko narodno skupnost, ali zvezne in deželne ustanove uporabljajo slovenske diakritične znake š, č in ž, je mag. Smrtnik poročal, da jih uporabljajo le deloma. Zato je sosvet soglasno sprejel sklep, v katerem priporoča deželnim ustanovam, naj omogočijo na območju južne Koroške uporabo omenjenih znakov. (Ob robu: teletekst slovenske nacionalne TV š, č in ž ne pozna!)

NSKS je vložil predlog, po katerem naj bi imela koroška telefonska knjiga tudi dvojezične krajevne oznake in sicer v tistih krajih, kjer velja odredba o dvojezični topografiji. Ker je vpis v telefonsko knjigo odvisen od naročnika in je že zdaj mogoče vpisati tudi slovensko oznako kraja ne glede na veljavnost odredbe o dvojezični topografiji, je sosvet z večino glasov sprejel sklep, s katerim poziva urad zveznega kanclerja, da pravno uredi vprašanje dvojezičnih oznak pri pošti in železnici.

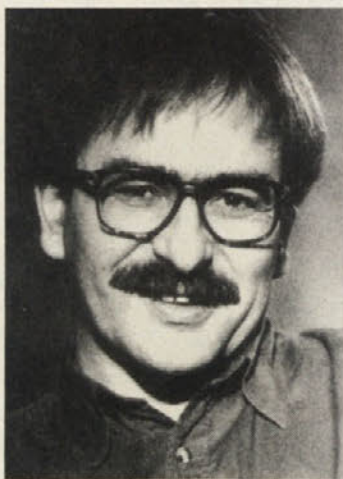
Nadalje je sosvet z večino glasov sprejel sklep, v katerem priporoča ustanovitev dvojezične skupine v otroškem vrtcu na Suhi.

Seja sosveta je potekala konstruktivno. Kljub temu, da je sosvet ponovil sklep s prejšnje seje glede dvojezične topografije in uradnega jezika, zaradi katerega so predstavniki NSKS napovedali izstop iz sosveta, tokrat takih groženj ni bilo slišati. Morda je le prevladala treznost in pamet. Pomembno je bilo tudi, da je mag. Smrtnik podal izvedeniško mnenje, da vprašanja zajamčenega mandata ni mogoče rešiti na deželnem nivoju, ker je potrebna zanj najprej sprememba zvezne ustave. Sicer je ZSO to že vedno poudarjala, a očitno tega nekateri pravniki pri NSKS niso verjeli. Zdaj je to pojasnjeno tudi z drugega konca. Srž seje: Glave predstavnikov NSKS niso tako trde, kot same mislijo, da so.

Dogodki okrog nastavitve vzgojiteljice v žitraj-skem vrtcu so vredni, da se jih temeljito razčisti. Kot je poročal Slovenski vestnik (18.7.1996) naj bi v dvojezični skupini bila zaposlena vzgojiteljica Sigrid Skubl, ki pa ni primerno usposobljena za polnovredno dvojezično vzgojo.

Da ne bo nesporazuma. Medijska razprava o tej personalni odločitvi nikakor ni naperjena proti vzgojiteljici Sigrid Skubl. Za odločitev je treba kritizirati vse tiste žitraj-ske občinske odbornike, ki so pri tej stvari na katerikoli način sodelovali. Zato je tudi čisto odveč, si beliti glavo, kdo je koga prevaral in kdo je navsezadnje odgovoren za takš-

KOMENTAR

Piše dr. Vladimir Wakounig

zuje, da ji gre samo za oblast. Vse bolj nastaja vtis, da je bila

lje pravico, ocenjevati vzgojne in jezikovne kompetence. S svojim „ocenjevanjem“ razvrednotijo kompetence izobraževalne institucije, ki je zadolžena za kvalitativno izobrazbo vzgojiteljic. Zaradi tega je ravnanje žitraj-skih občinskih odbornikov nevzdržno in arogantno. Po logiki žitraj-ske odločitve sploh ni potrebno, da bi se kdo šolal in izobraževal ter s spričevalom dokazal tudi svojo dvojezično usposobljenost. Žitraj-ski primer najbolje ponazarja, da je vsako prizadevanje za kvalificirano dvojezično izobrazbo nesmiselno, dokler imajo občinski odborniki svoje kriterije kvalifikacij.

Ta odločitev me spominja na politike, ki so (bili) zaver-

Kdo odloča o dvojezični usposobljenosti?

no politično barantanje. Kdor postavlja takšna vprašanja, se v resnici skuša samo izmotati iz neprijetne situacije, ker mu gre za reparaturo svojega političnega ugleda. V bistvu sploh ni važno, kdo je bil pobudnik in pravi politični oblikovalec te neslavne žitraj-ske zgodbe. Z nemogočimi izgovori in prisiljenimi opravičevanji se občinski odborniki v resnici samo demaskirajo. S takim političnim zadržanjem si izstavljajo sami najslabša spričevala. Vsaka politična frakcija, ki skuša to žitraj-sko personalno odločitev zagovarjati, jo oceniti kot „uspeh“ in jo morda celo koristiti za naslednje občinske volitve, doka-

v ozadju neka kupčija med strankami, ki je omogočila to složnost.

Strokovnost ni botrovala žitraj-ski odločitvi, marveč mešetarjenje in hladen političen račun. Škandal je v tem, da si lokalni politični mogotci svojijo pravico, oceniti pedagoško in jezikovno usposobljenost kandidatke. Ne odrekam jim politične pristojnosti. Odrekam pa jim strokovno pristojnost, namreč odločati, kdo je zadostno kvalificiran za dvojezično vzgojo v otroškem vrtcu.

Zloraba politične pristojnosti je v tem, da se imajo občinski odborniki za nekakšno izpitno komisijo, ki si jem-

vani v svojo politično vsemogočnost, v svojo brezmejno kompetentnost in v svojo „strokovno“ nezmotljivost. Obenem pa je žitraj-ska odločitev samo odraz koroških razmer, ko gre za personalno politiko. Na zunaj se veliko govori o objektivnosti in transparentnosti, torej o nepristranskosti in prozornosti odločitev. Na znotraj pa veljajo še vedno stara in zastarela pravila: Strokovnost in kvalifikacija kandidatov/kandidatk nista važni. Važna so tista merila, ki jih narekujejo politični dogovori in osebne medsebojne obljube, za katere pa ni mogoče najti transparentne in objektivnosti.

PO NEZAUPNICI THALERJU

Kračun novi zunanji minister

Prejšnji petek je državni zbor v Ljubljani potrdil novega slovenskega zunanjega ministra Davorina Kračuna. Ta naj bi to pomembno dolžnost opravljal nekako sto dni, kajti v novembru oz. najpozneje osmega decembra bodo nove volitve v državni zbor. Davorin Kračun se torej po približno dveh letih vrača v Drnovškovo vlado, katero je moral zapustiti zaradi strankarskih koalicijskih dogovorov Liberalne demokracije s Slovenskimi krščanskimi demokrati, njegovo mesto ministra za gospodarski razvoj pa je tedaj prevzel Janko Deželak.

Po izglasovani nezaupnici prejšnjemu zunanjemu ministru Zoranu Thalerju, ob kateri bi se skoraj zamajala krhka koalicija Drnovškovih liberalnih demokratov s Peterletovimi krščanskimi demokrati, je premier Drnovšek s predlogom za novega zunanjega ministra počakal vse do podpisa pridružitvenega sporazuma z Evropsko unijo in s tem vendarle izkazal priznanje Thalerju za njegovo uspešno vodenje slovenske diplomacije pri pridruževanju.

Drnovškov predlog za Kračunovo imenovanje za to funkcijo je naletel na kar precejšno kritiko opozicijskih strank, saj so mu očitali predvsem

Novi zunanji minister Kračun

neizkušenost na zunanje-političnem področju, poleg tega pa v svojem predstavitvenem programu pred odborom za mednarodne odnose ni predstavil dejavnosti v zvezi s Hrvaško. Svoj nekoliko meglen vtis je popravil pred državnim zborom in razreševanje problemov z južno sosedo poleg nadaljnjih aktivnosti za polnopravno članstvo v EU in Natu odnose s Hrvaško uvrstil med prioritete naloge svojega resorja. Pri glasovanju je bil izvoljen s skromno večino treh glasov (33 : 30), Zoran Thaler pa se je preselil v poslansko klop.

J. R.

Se pri NSKS le uveljavlja politična treznost?

Vizjavi za Slovenski vestnik je predsednik ZSO dr. Sturm pozdravil dejstvo, da je NSKS vendarle pripravljen

sprejeti staro zahtevo ZSO – namreč ustanovitev koordinacijskega odbora koroških Slovencev (KOKS). To je zahteva, ki jo ZSO ponavlja in postavlja že dolga leta. ZSO bo jeseni zato začela pogovore z NSKS, na katerih naj bi vzajemno določili pravila delovanja KOKS.

ZSO je bila v preteklosti vedno tista organizacija, ki je kulturo pogovora jemala resno. Zato je skušala med obema strešnimi političnima organizacijama ustvarjati vzdušje medsebojnega spoštovanja in je zato tudi kritizirala tiste, ki so pred leti zrušili KOKS, ki je bil edina pogovorna platforma. Kdor je spremljal politiko zadnjih desetletij, ve, da je bil KOKS neobhodno potreben. Nudil je možnost, da so se predstavniki organizacij pogovorili na spoštljiv način, četudi niso imeli enakih mnenj o problemih.

ZSO je proti politiki zavestnega odpiranja konfliktov in front. Zdi se, da so končno tudi nekateri bolj zmerni zastopniki NSKS spoznali, da ne morejo mimo koordinacijskega odbora kot instrumenta, ki naj bi upošteval različna mnenja. KOKS pa je tudi tisti organ, ki naj bi kljub političnim diferencam pomagal širiti spoštovanje in toleranco in s tem tudi zaupanje v politiko obeh osrednjih organizacij, je dejal dr. Marjan Sturm.

TISKOVNA KONFERENCA NSKS

»Zdaj so na vrsti avstrijske stranke«

Na tiskovni konferenci NSKS sta Nanti Olip in mag. Marjan Pipp predstavila novi Koordinacijski odbor koroških Slovencev (KOKS) in izid seje sosveta v ponedeljek, 22. julija.

Sosvet je soglasno oz. večinsko sklenil sledeče zahteve:

- uradi tako na zvezni kakor tudi na deželni ravni naj bi v računalnike ustavili tudi črke š, č, ž;
- stroške za glasbeno šolo in nemško Musikschule naj bi razdelili po številu učencev;
- dvojezični vrtci naj bodo ustanovljeni, če je prijavljenih najmanj 5 otrok; stroške za dvojezično vzgojiteljico prevzame urad zveznega kanclerja (BKA);
- omogoči naj se zastopstvo Slovencev v Koroškem deželnem zboru;
- uvesti je treba dvojezične naslove v uradnem telefonskem imeniku ter dvojezične vozne

rede pri ÖBB in poštini avtobusih.

Glede uradnega jezika in topografije ni prišlo do zadovoljivega rezultata, je rekel Pipp ob konferenci, kajti obravnavo te zahteve so preložili do po volitvah.

NSKS je vložil 67 nadaljnjih zahtev, od teh jih je 66, ki obravnavajo zahtevo po dvojezičnih kašiputih in eno glede uredbe uradnega jezika.

Olip je rekel, da sta se obe osrednji organizaciji v javnosti že dosti osramotili zaradi divergentnih stališč. Veliko upanje pa prav zaradi tega stavi v obnovo koordinacijskega odbora, kajti ta ima važen korektiv – neposredno glasovanje slovenskih funkcionarjev v društvih. Ta glasovanja pa odborniki KOKS ne bi smeli zlorabljati ob malenkostih, temveč samo za pomembne odločitve za koroške Slovence.

k. w.

ZELENI

Stojsićeva napoveduje ofenzivo za uradni jezik

Službe v javnih ustanovah in pridobitev socialnega prestiža, to pomeni za vse pripadnike narodne skupnosti na Koroškem, da se naučijo nemščine bolje kot svoje materinščine, je prepričana državna poslanka Terezija Stojsić. »Pritisk, da je treba nemščino bolje obvladati kot slovenščino, pomeni seveda, da tudi zato stalno pada jezikovna kompetenca. Vedno bolj obrozen pomen manjšinskega jezika v šolstvu in izobrazbi pomeni tudi kulturno in etnično asimilacijo. Važno je, da se zboljša na Koroškem zavest o manjšinah in pripravljenost večine, da upošteva manjšino.«

Znanstveniki so dokazali, da izgubi jezik na funkcionalnosti, če je izključen iz javnega življenja. Tako »privatizirani« jeziki služijo kvečjemu še za sporazumevanje v privatni sferi, o vremenu in o družinskih zadevah. Potrebni so razni ukrepi,

ki bi vsaj delno izenačili manjšinski jezik z uradnim državnim. Za Koroško je sicer predvidenih nekaj ne dovolj učinkovitih ukrepov za slovenščino, v praksi pa ignorira celotna deželna uprava naravno dvojezičnost.

Stojsićeva poudarja, da je uporaba manjšinskih jezikov v javnem življenju v interesu javnosti. Prav zato bi morala deželna uprava skrbeti za zadostno ponudbo geled uporabe slovenščine, po drugi strani pa bi morala olajšati tudi dostop do možnosti javne uporabe.

»Če se to ne bo zgodilo, bo ostala večjezičnost le figov list za politiko izrinjanja ob rob ter asimilacije,« je rekla Terezija Stojsić.

Problem uporabe slovenščine na uradih je predvsem zato, ker na zunaj običajno ni razpoznavno, da je to brez težav mogoče.

Umrli Bratko Kreft – oče Velike puntarije

Slab mesec dni pred deseto obletnico uprizoritve vele-drame na prostem Velika puntarija v Spodnjih Vinarah pri Šentprimozu je v Ljubljani umrl njen avtor dr. Bratko Kreft, dolgoletni član in podpredsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Skoraj 91 let dolgo življenje Bratka Krefta je bilo izredno plodovito. Bil je pisatelj, esejist, pripovednik, režiser, dramaturg in dramatik, oster kritik, univerzitetni profesor in prvi slovenski doktor teatroloških ved.

Ob velikem številu njegovih knjižnih izdaj naj izvzame-mo predvsem njegov dramski opus, ki ga je izdal v knjižni izdaji Slovenska kronika, ob-sega pa pet dramskih besedil in ob njih pet pojasnjevalnih esejev. Prvi dve deli sta Celjski grofje in Kreature. Obe sta bili uprizorjeni še v predvojni Jugoslaviji, tretje delo, Velika puntarija, pa je doživelo usodo prepovedi iz Beograda, češ da bi vznemirilo gledalstvo, in tako so ga uprizorili šele po osvoboditvi. Tudi Kranjski komedijanti so bili zaradi začetka vojne uprizorjeni šele po njej, opus pa je zaključil z dramsko variacijo o pesniku Prešernu V jezi življenja, ki je bila premierno uprizorjena ob odpiranju novega kulturnega doma v Trstu leta 1964.

Nepozabno je tudi Kreftovo režisersko delo v ljubljans-

Dramatik Bratko Kreft

ski Drami. Na oder je postavil mnoge evropske novosti in kot dramaturg skrbel za umetniški vzpon tedanje osrednje slovenske gledališke hiše.

Pri svojem delu je bil svoboden duh, večni bojevnik za lepšo podobo sveta, dosleden socialist. Nedokončana je ostala njegova zadnja drama Jugoslovansko vprašanje, kajti čas in razvoj dogodkov ga je vedno znova presenečal.

Velik je bil Bratko Kreft. Vsaj ob Veliki puntariji smo čutili njegovo veličino. Tedaj pred desetimi leti je bil zelo vesel našega poguma in v intervjuju za Slovenski vestnik je igralcem in gledalcem dejal: »Čestitam vam za pogum, da ste se lotili tako obsežnega dela, in želim poleg uspeha tudi, da bi puntarski duh ostal v srcih koroških Slovencev.«

Jože Rovšek

Leon Štukelj – najstarejši živeči olimpijonek

Posebno pozornost so organizatorji olimpijskih iger v Atlanti izkazali najstarejšemu živečemu olimpijskemu zmagovalcu, Slovincu Leonu Štuklju iz Maribora. Bil je orodni telovadec, na olimpijskih igrah v Parizu leta 1924, v Amsterdamu leta 1928 in v Berlinu leta 1936. Osvojil je kar tri zlate in po eno srebrno in bronasto medaljo. Mednarodni olimpijski komite je Štuklja povabil v Atlanto kot posebnega gosta in mu v programu namenil tudi posebno častno mesto, saj ga je milijardni množici televizijskih gledalcev po vsem svetu prikazal v družbi največjih olimpijskih zmagovalcev vseh časov.

Štukljev program bivanja v Atlanti je bil zelo natrpan, sedemdesetletnik pa ga je odlično prestopal. Kljub izredni vročini je s svojo energijo in kondicijo spravil v koš marsikaterega 50 let mlajšega udeleženca. Poleg vseh protokolarnih zadev ob otvoritvi iger je ob slovenskem predsedniku Milanu Kučanu obiskal tudi 37

Leon Štukelj med prihodom na olimpijski štadion v Atlanti

slovenskih športnikov, za tal zmagovalcem.

Ne glede na dosežke slovenskih športnikov, Slovenija je s Štukljem v Atlanti že imela svojih velikih pet minut. J. R.

Holbrooke izsilil Karadžićev odstop, volitve v Bosni in Hercegovini bodo septembra

Richard Holbrooke je človek dejanj. Ko so v mednarodnih diplomatskih krogih že mislili, da ga je srbski predsednik Slobodan Milošević žejnega pripeljal čez vodo, se je prejšnji četrtek vrnil v Beograd in na pogovorih z Miloševićem vztrajal tako dolgo, da je dosegel popoln umik iz politike za vojne zločine obtoženega voditelja bosanskih Srbov Radovana Karadžića. Vsaj na papirju.

To, kar evropskemu posredniku Carlu Bildtu ni uspelo v pol leta, je Holbrooke dosegel v petih dneh. V petek je namreč Milošević po vezah v bosansko-srbski prestolnici na Palah prisilil Karadžića, da je podpisal po faksu poslan sporazum, da se umika iz političnega življenja. V določilih sporazuma je rečeno, da se umika s položaja predsednika bosanskih Srbov in tudi z mesta predsednika Srbske demokratske stranke (SDS) v BiH. Nadalje se ne bo smel pojavljati v medijih in sodelovati pri septembrskih volitvah. Hkrati sporazum določa, da bo mesto predsednika SDS prevzel dosedanji zunanji minister Republike Srbske Aleksa Buha, ki bo ob vršilki dolžnosti predsednika republike Biljani Plavšić vodil bosanske Srbe do volitev.

Holbrooku pa v Beogradu ni uspelo doseči dogovora o izročitvi Karadžića in vojaškega

Leteči diplomat Holbrooke (desno) je imel trdo delo. Toda uspel je!

poveljnika Ratka Mladića mednarodnemu haaškemu sodišču. Prav to pa njegovemu uspehu jemlje pol teže, kajti zelo verjetno je, da bo predvsem Karadžić še vedno zelo močno in tudi uspešno deloval iz ozadja. Nadaljnja hiba sporazuma pa je, da sta v ospredju prav Buha in Plavšićeva, ki sta poznana kot največja nacionalista Karadžićevega kova. Ob strani pa jima nadalje stoji še predsednik parlamenta bosanskih Srbov Momčilo Krajišnik, ki je bil ves čas vojne njen vodja iz ozadja.

Volitve, ki so napovedane za 14. september, bodo opravljene

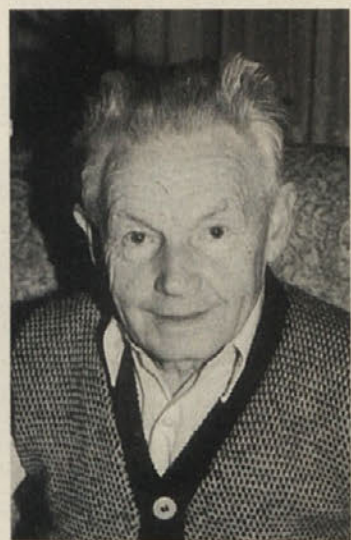
pod kontrolo Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi. Kaj bodo prinesle, pa je veliko vprašanje, kajti vse tri etnične skupnosti vodijo stranke, ki imajo izrazit nacionalistični značaj. To pa so muslimanska Stranka demokratične akcije (SDA), srbska že imenovana SDS in seveda tudi Hrvaška demokratska skupnost (HDZ). V sedanjih situaciji pa marginalne stranke, ki se v svojih programih zavzemajo za multietnično in enotno Bosno in Hercegovino, nimajo skoraj nikakršnih možnosti.

Jože Rovšek

SLOVENIJA

Odlikovanje Jaku Čopu

Predsednik Republike Slovenije Milan Kučan je v torek, 9. julija, gornškemu fotografu Jaku Čopu podelil odlikovanje: častni znak svobode Republike Slovenije. Visoko državno odlikovanje je Jaka Čop prejel za zasluge na področju planinske kulture in naravovarstvene zavesti ter za življenjsko delo na področju planinske fotografije. Mojster planinske fotografije se bliža 85. letu in le malokdo more verjeti, da je ta žilavi možak s poškodovano nogo zmožel prehoditi vse planinske poti. Njegovo oko je videlo, kar mu lahko zavida najbolj hrepeneč in vnet slovenski planinec. Videlo je zarje in meglice nad vrhovi, videlo hudournne oblake nad previsi, videlo vse, kar živega hodi in kroži po naših skalah in po nebu nad njimi. Ni bilo vremena, ki bi oviralo strastnega fotografa in iskalca planinskih podob. S svojega doma na Rodinah pri Žirovnici na Gorenjskem se najraje vsakič ozre proti goram, saj jim je

Mojster planinske fotografije Jaka Čop

posvetil vse življenje. Otrokom je pripovedoval o gorah in o Zlatorogu, ki kraljuje tam med skalovjem, prav na vrhovih. In na mnogih srečanjih z otroki je vedno ponavljal: »Kdor ne ljubi naših gora, ne more ljubiti niti naše domovine.«

Lojze Kerštan

NA RADIŠAH

Olimpijada koscev

Tudi ženske so dobro »odrezale« na tekmi koscev

Na Rožmanovem travniku blizu kulturnega doma je SPD »Radiše« preteklo nedeljo priredilo že tradicionalno tekmo koscev.

19 moških in žena s sončnih Radiš, iz okolice in celo iz Prage se je prijavilo na skrbno pripravljeno tekmovanje; trava je bila gosta in visoka, površine točno odmerjene, tekmovalne kose sklepane in ostro nabrušene. Vreme je bilo kot naročeno, sončno in ne preveč toplo.

Udeležence/udeleženke so tekmovali v štirih starostnih skupinah. Na travnik pa niso prišli samo tekmovalci, ampak tudi številni domačini, ki so jih spodbujali pri njihovem napornem opraviilu.

Po tekmovanju je predsednik SPD »Radiše« Tomaž Ogris pozdravil vse navzoče in čestital tekmovalkam/tekmovalcem za njihov uspeh. Zahvalil se je tudi pri vseh sponzorjih, ki so dobrodušno darovali številne nagrade.

Najhitrejši dneva je bil domačin Milan Hribnik s časom 1.18,33. Njegovo delo po kakovosti je žirija ocenila kot odlično.

Po podelitvi nagrad je sledila vrtna veselica, ki je trajala do noči. Instrumentalna skupina »Klamovka« iz Prage pa je glasbeno popestrila nadvse uspelo družabno prireditev na sončnih Radišah.

Aleksander Tolmajer

Izid tekmovanja:

Žene do 99. leta:

1. Lizi Wrulich
2. Ani Pisjak
3. Fani Strasser
4. Marija Thaler

Mladina do 20. leta

1. Niko Wieser
2. Mihi Pisjak
3. Aleksander Tolmajer

Moški do 50. leta

1. Milan Hribnik
2. Hanzi Pisjak
3. Tomi Ogris
4. Danijel Wrulich
5. Nuži Wieser
6. Martin Ogris

Gostje:

1. Andi Polzer
2. Radovan Marko
3. Konšal Josef
4. Mario Hobel
5. Peter Weissensteiner
6. Roman Krasa

m. š.

CELOVEC – ROKODELSKA RAZSTAVA

»Umetnost iz ognja«

Kovačništvo spada med najstarejše domače poklice. V Celovcu razstavlja 12 kreativnih kovačev rokodelske stvaritve iz svojega širokega in zanimivega poklicnega področja. Umetnost iz ognja s kladivom in nakovalom pa sega od vrat do krucifiksov iz bleščeče kovine.

V današnjem času, ko je vedno več masovne produkcije so se odločili ti koroški umetnostni kovači posredovati širši javnosti lepoto individualno izdelanih uporabnih in okrasnih izdelkov/predmetov.

Umetniki prikažejo nad 50 različnih eksponatov v obnovljenih dvoriščnih prostorih »Osojskega dvora« v celovski Wiener Gasse in na ta način

dokumentirajo visoko raven njihove rokodelske sposobnosti. Paleta del je zelo široka in sega od vrat, mrež, raznih križev in ograj do čistostnega pasu. Široka ponudba predstavljenih umetnin iz različnih materialov ima tudi namen posredovati mlajšim ljudem kreativne možnosti tega najstarejšega poklica – različne tradicionalne in moderne delovne tehnike ter uporaba materialov.

Vsako soboto od 10. do 12. ure imajo obiskovalci priložnost opazovati kovače umetnike pri njihovem delu.

Zanimiva rokodelska razstava je na ogled do 24. avgusta od 8. do 19. ure.

m. š.

Ena izmed številnih umetnin v Osojskem dvoru

PRIMORSKI POLETNI FETIVAL V KOPRU

Norci iz Helma ali butalska razglednica

Ko čakaš pred vrati, ti prijete obmorski vetrci in čarobne luči razpihajo slabo razpoloženje in te zazibajo v prijetno meditativno vzdušje. Ko stopaš po starodavni terasi Pokrajinskega muzeja proti svojemu cilju, se v tebi prebudi pričakovanje. Ko sediš na režijskih stolčkih kremne barve, pa postaneš že prav pošteno radoveden. Norci iz Helma?

Pridirjajo. Prisopejo. Z vzglavniki. Pisanimi in drugačnimi. In so opazovani. In opazujejo. Kar brez besed postavijo razpoznavno kodo, katere na samem začetku ne razumeš. Saj nisi norec. Ampak kmalu postaneš. Priučiš se njihove butalske logike, kateri se smejiš in s tem tudi samemu sebi – svoji zgodovinski izkušnji. Gledališče se vzpostavi šele, ko to povedo igralci – norci; zgodba se začne, ko ji dovolijo.

Spokojno in idilično življenje Helmovcev zmoti KRIZA – PROBLEM. Vrli helmski modrijani sklenejo, da je najboljša zdravilo za krizo vojni pohod proti mestu Gorškovo. Si-

cer pa naj bi jih imeli Gorškovanji tako ali tako za norce, zato jim morajo pokazati vojno pest. Toda noč ima svojo moč in na pohodu se Helmčani izgubijo in pridejo namesto v Gorškovo v mesto Mazelboršt. Kaj storiti? Ker se niso zamenjali z zobtrebci, kuhalicami in posodjem do zob oborožili, napadejo Mazelboršt. Poraz je neizbežen. Osramočeni Helmovci strmo glavijo svojega voditelja Gronama prvega Vola in ustoličijo Fajtela Lopova. Ta ukine zapor, njegov naslednik Bunem Pokraka pa denar. Družbeni sistemi se menjajo kot perilo na vrvi, gledalec pa vedno bolj dobiva občutek, da je vse skupaj stara dobro znana pesem, ki bi jo lahko začel prepevati še sam.

V predstavi Norci iz Helma je močno opazna gesta režiserja Zijaha Sokolovića. Kdor je videl njegovi predstavi Cabares, Cabrei in Glumac je glumac, brez posebnih težav razločuje pripovedno – igralsko – ilustratorsko kodo, ki vodi v trenutku predstave samo do enega cilja; do smeha. Scenski prostor osta-

ja prazen prostor, katerega igralci s pomočjo besede in gledalčeve domišljije gradijo sproti. Kostumi pa tvorijo nevtralni nepopisani lik, na katerem vsak igralec izpiše v teku predstave več butalskih modrih figur. Režiser uporablja ameriški slapstick humor v povezavi z ironizacijo in spretnostjo klišejev in vedno znova preseaneča z globino prepada med resnico in neresnico, med norostjo in modrostjo, na katerega robu se vedno znova ziblje.

Kolektivnost ansambla (Tanja Dimitrijevska, Lara Jankovič, Sebastjan Cavazza, Gregor Čušin, Jernej Kuntner, Lotos Vincenc Šperovec, Gašper Tič) prepriča vsakogar in je zato težko govoriti o posameznikih. Mladi in energični igralci ne dovoljujejo igrati, da bi vsaj za trenutek preminili in prebudijo gledalca s svojo dinamičnostjo.

Norci iz Helma bodo noreli jeseni na Mali sceni MGL in če imate dovolj gibko domišljijo, lahko z njimi ponorite tudi vi.

Tamara Deu

V NOvem MESTU

Konec jezikovnih počitnic '96

V soboto, 20. julija 1996 so se končale sedme jezikovne počitnice s sklepno prireditvijo v Dolenjskih Toplicah. Na prireditvi so 21 udeležencem razdelili priznanja za sodelovanje. Pri kulturnem programu, ki so ga pripravili otroci udeleženci je sodelovala tudi družina Blažej iz Galicije. Poleg tajnika KKZ Nužeja Tolmajerja, ki se je zahvalil vsem sodelujočim za sodelovanje pri jezikovnih počitnicah sta še spregovorila v imenu novomeške občine, župan Franci Koncilija in Leja Deželak, svetovalka državnega sekretarja pri Uradu za Slovence po svetu. Oba govornika sta potrdila, da so jezikovne počitnice pomembne tudi za Republiko Slovenijo.

Organizatorji jezikovnih počitnic so poleg pouka pripravili zelo razgiban okvirni program z izbirnimi vsebinami in zanimivimi izleti, celodnevni izlet na Gorenjsko, kopanje v raznih termalnih kopališčih in obisk Primorske s kopanjem na morju. Jezikovne počitnice so obiskali tudi predstavniki avstrijskih in slovenskih šolskih oblasti. Prof. Tomaž Ogris, dr. Teodor Domej, Vilijana Lukas in Roman Gruden. Otroci in organizatorji pa so bili posebej veseli obiska profesorice Marije Malle in ravnateljice Marice Hartman.

Ves potek jezikovnih počitnic pa je zelo lepo dokumentiran z glasilom, ki so ga otroci pripravili v treh tednih.

SPD ŠENTJANŽ/K&K

Trikrat Jenko

Tri tehnike, trije umetniki, a eno ime. To bi bil možen povzetek sobotnega večera v k & k centru v Šentjanžu. Sorodniki Birgit, Erika in Michael Jenko so v skupinski razstavi pokazali svoje ljubiteljsko delo.

Barvanje in oblikovanje je osnovni pomagač pri delu Birgit Jenko z otroki in prizadetimi. Iz lastnih izkušenj ve, kako močno in pomirjujoče deluje kreativna akcijska umetnost.

Erika Jenko je odkrila slikarsko žilico šele potem, ko so njeni otroci zrasli. Njene slike v olju so naslonjene na dela velikih umetnikov, kot n. pr. na Egona Schieleja.

Svak Erike, Michael Jenko, se je posvetil akvarelu. Motive za slikanje najde v glavnem v

domači pokrajini in arhitekturi. »Razstava je kot pogrnjena miza, katji barve in slike so servirane« je rekla gospa dr. Madl Krenn v svojem »nagovoru pri mizi«. Misli o umetnosti je navezala na neko smešnico o modri ribi, ki na steni visi in kuka. Govor gospe Krennove je bil credo, ki ga je izpovedala umetnosti ljubiteljskega slikanja.

V primeru odprtja razstave »akvarel – olje – akril« bi lahko dodali k & k centru še en »K« in sicer za prvi kontakt. Kajti večina obiskovalcev razstave je prvič našla pot v šentjanški center kulture in komunikacije. Ta prvi obisk pa gotovo odpira vrata še za naslednje ...

k. w.

SPD KOČNA/SVEČE

Sledovi Otta Kraigherja

Galerija Gorše v Svečah je rojaku Ottu Kraigherju-Mlczechu posvetila razstavo. »Otto Kraigher in njegovi umetniški sledovi v naših krajih« je njen naslov, ki pa hkrati opiše zbirko slik v Goršetovi galeriji.

Rojen je umetnik v Celovcu, živel pa je do izгона sudetskih Nemcev v letu 1945 na Češkem. Od 1945 do smrti v letu 1951 je Kraigher spet živel in delal na Koroškem. Tukaj so nastala tudi razstavljena dela. Za družino in zanj so to bili trdi časi. V tem času je priložnostno ustvarjal rožanske krajine in portrete domačinov. Po pričevanjih je delal umetnik, ki je bil na Češkem dokaj uveljavljen, za naturalije in usluge (zdravniške, krojaške in podobno), skratka za golo življenje. Tako

je tudi večina razstavljenih slik v lasti občanov. Čeprav je v Svečah prva Kraigherjeva razstava v bistriški občini, se po Koroškem vendarle najdejo sledovi umetnika, kot n. pr. freske v cerkvi »pri Križah«, freska sv. Lamberta na cerkvi v Svečah ali freska v šoli dr. Karla Rennerja v Celovcu.

Medtem ko je bil na Češkem uveljavljen tudi kot grafik in karikaturist, je za njegovo pozno obdobje značilno, da je ustvarjal izključno akvarele, olja, paste ter seveda skice.

Kraigher, ki je v poznem ustvarjanju pogosto uporabljal motive iz sv. pisma, kot n. pr. »Zadnjo večerjo«, je učencem dal obraze domačinov, ki so mu pozirali.

k. w.

ŽITARA VAS – LJUDSKA ŠOLA

Lep poletni koncert

Veliko občanov in ljubiteljev zborovske pesmi in folklornega plesa se je zbralo v ljudski šoli na že tradicionalnem poletnem koncertu, ki ga prireja domače kulturno društvo SPD »Trta«.

Kulturni večer so tokrat oblikovali: Moški kvartet iz Kl. St. Veit pri Velikovcu, dekliška pevska skupina »Nomos« iz Škocjana, MoPZ in domača folklorna skupina SPD »Trta«.

MoPZ in folklorna skupina sodita danes med stebre razvejanega delovanja domačega kulturnega društva. S svojim zavzetim delom ohranjata skoraj že pozabljeno bogato ljudsko kulturno izročilo v tem predelu južne Koroške. Kot izraz dobre volje in prizadevanja za mirno sožitje v deželi, domače KD tudi vedno spet povabi na svoje prireditve zbor naroda soseda.

Dekliška skupina »Nomos« iz Škocjana je razveselila številno občinstvo

Folklorna skupina je predvajala nekaj slovenskih plesov

Številno občinstvo je uživalo ob ubranem petju nastopajočih zborov, na sporedu so bile domače ljudske pesmi v obeh deželnih jezikih, moderne pesmi in spirituali.

Žitarska folklorna skupina, ki jo vodi Roswitha Stern, pa je z mladostniško vneto predstavila nekatere slovenske plesne običaje. Sedanja folklorja pa vadi in nastopa že sedem let in šteje devet parov; na harmoniki jo je spremljal Emil Karicel.

Posamezne točke nedeljskega sporeda je v obeh deželnih jezikih povezoval prosvetaš in vodja domačega zbora Pavli Stern.

Nastopajoče pevke in pevce ter folklorno skupino je navdušena publika poplačala z burnim aplavzom.

Poletnega koncerta so se udeležili tudi predstavniki domačega družbenega življenja.

m. š.

PRIREDITVE

ČETRTEK, 25. 7.

- CELOVEC, galerija Slama
20.30 »Balladenabend« z igralcem Burgtheatra Martinom Schwabom

PETEK, 26. 7.

- ŠENTPRIMOŽ, v kulturnem domu – SPD »Danica«
20.30 Kulturni večer, sod. otroški zbor, MePZ »Danica« in deklški zbor Nomos iz Škocjana
CELOVEC, galerija Slama
20.30 Jazz-koncert »A Tribute to Gerry Mulligan«, glasbo izvaja Ernst Wallisch Quartett

SOBOTA, 27. 7.

- NA GORI, pri Košarju – Vaščani pojo
20.30 Koncert: pojejo in igrajo Šentjanški tamburaši, Angelika in Eva Liebau, Vaščani pojo. Ob slabem vremenu bo koncert v ljudski šoli v Bilčovsu
CELOVEC, galerija Slama
20.30 »Klavierromantik« z Walterjem Brunnerjem

TOREK, 30. 7.

- CELOVEC, galerija Slama
20.30 Ding Dong Daddy's; glasba iz 50-ih in 60-ih let
ZABLAŠKO JEZERO, camp Breznik – SPD »Danica«
20.30 Kulturni večer, sod. MePZ »Danica«, Šentjanški tamburaši

SREDA, 31. 7.

- CELOVEC, galerija Slama
20.30 Kabaret z glasbo »Frivoles, heiter bis wolkig«; erotični šansonci z Lone Sonlov

SOBOTA, 3. 8.

- CELOVEC, galerija Slama
20.30 »Klavierromantik« z Walterjem Brunnerjem

NEDELJA, 4. 8.

- SVINŠKA PLANINA – Zveza koroških partizanov
9.30 Izlet po nekdanjih partizanskih krajih na območju Svinške planine; zbirališče ob 9.30 na parkirišču pred glavno pošto v Velikovcu
RADIŠE
9.30 Sv. maša, nato farni praznik z družabnim srečanjem pred Kulturnim domom
OBIR – SPD »Valentin Polanšek«
11.00 Pohod na Obir v spomin na Hermana Velika in Valentina Polanška; zbirališče ob 11. uri na vrhu Obirja! Nazaj grede piknik na Marofu
ČEPIČE pri gostišču Juena – SPD »Edinost«
14.00 Tekma koscev; sod. tudi MoPZ »Franc Leder Lesičjak« iz Štebna in domači ansambel

TOREK, 6. 8.

- CELOVEC, galerija Slama
20.30 »Anleitung zum Dickwerden«; kabaret z Bernhardom Ludwigom

TOREK, 13. 8.

- TINJE, v Domu
20.00 Odprtje razstave del gospe Hedwig Bledl »Slike in objekti«

PETEK, 23. 8.

- ŠENTJANŽ, k & k center
20.00 »Evropski parlament«, pogovor z Bojanom Sturm-Schnablom, svetovalcem socialdemokratske frakcije v Evropskem parlamentu

ZVEZA KOROŠKIH PARTIZANOV

tudi letos v okviru svoje petdesetletnice vabi na obisk zgodovinskih krajev iz narodnoosvobodilne borbe na območju Svinške planine.

Izlet bo v nedeljo, 4. avgusta '96.

Zbrali se bomo v Velikovcu na parkirišču pri glavni pošti med 9.30 in 10. uro, od koder bo odhod točno ob 10. uri.

Zdravnik splošne prakse

dr. Franc Wutti

Borovlje, Dollichgasse 5,
sporoča,
da bo ordinacija med
11. in 28. julijem
zaprta zaradi dopusta.

SIMONOV ZALIV

V IZOLI

apartma za 4 do 5 oseb,
sodobno opremljen,
kuhinja, kopalnica,
za 560 ATS na dan.
Informacije na uredništvu
SV, tel. 0 46 3/51 43 00

TEDEN V PLANINAH

Katoliška mladina ponuja tudi letos za vse tiste, ki želijo zbežati pred nemirom vsakdanjega življenja v tišino kraljestva gora možnost »življenjskih vaj«. Odkrili bomo srce Julijskih alp in se povzpeli na Triglav, Razor, Kanjavec, Pihavec ... Udeleženci potrebujejo dobro kondicijo ter nekaj gorskih izkušenj.

Vodijo Peter in Stanko Olip ter Hanzej Sticker.

Stroški pribl. 1000 šil.

Podrobnejše informacije ob prijavi, ki jih sprejema Hanzej Sticker, tel. 04253/597, ali pa Stanko Olip, tel. 04254/20 02.

Na povabilo Slovenske prosvetne zveze je na Koroškem gostovala češka instrumentalna skupina »Klamovka« iz Prage. Glasbeniki so nastopili v Celovcu »Pri Joknu«, pri »Miklavžu« v Bilčovsu ter na tekmi koscev na Radišah.

Publiko so razveselili s tipičnimi narodnimi pesmimi svoje domovine, pa tudi umetna pesem je del njihovega repertoarja. Po lanskoletnem nastopu na družinskem gostovanju v Holbičah je bil to njen že drugi nastop na Koroškem, kot kaže pa ne zadnji.

Praznujejo

Gospa Frida Kuschig z Dobrove pri Dobrli vasi – osebni praznik; gospod Joško Koncilija iz Vogrč za 60. rojstni dan; gospod Fric Šranc iz Nonče vasi – god in rojstni dan; gospa Ana Petek iz Zagorij pri Šentlipšu – 50. rojstni dan; Fini in Mihi Einspieler iz Zgornje vesce pri Bilčovsu – 35. let skupnega življenja; gospa Margareta Sternjak iz Ponikve – 80. rojstni dan; gospod Joži Boštjančič iz Branče vasi – 80. rojstni dan; gospa Marjana Kresnik iz Čirkovč – rojstni dan; gospod Fridi Ogris iz Branče vasi – rojstni dan; gospa Hermi Singer iz Loč – rojstni dan; gospod Jakob Pasterk iz Koprivne pri Železni Kapli – dvojni praznik; Petra Perč – 13. rojstni dan; gospa Marija Germadnik iz Kokij – rojstni dan; gospod Bernard Sadovnik – rojstni

dan; gospod Jakob Hirm iz Gornje vasi – rojstni dan; člani društva upokojencev Podjuna Ana Pasterk iz Kokij, Marta Urh s Plaznice, Jakob Wastl z Metlove in Jakob Potočnik iz Goselne vasi – osebne praznike; člani društva upokojencev Pliberk Ana Perč iz Štebna in Igor Kraut z Bistrice – osebne praznike; gospod Valentin Čebul iz Šmihela – 60. rojstni dan; gospa Hilda Lesjak s Pugađa pri Bilčovsu – 90. rojstni dan; gospod Franc Kropivnik s Kota – rojstni dan; gospa Terezija Augustin iz Celovca – osebni praznik; gospa Ana Knafl iz Velike vasi – osebni praznik; gospa Irmi Standmann z Moščenice – rojstni dan; gospa Ana Golavčnik iz Stare vasi – 60. rojstni dan; gospa Krista Onič iz Večne vasi – 85. rojstni dan.

SLAVLJENCEM ČESTITA TUDI SLOVENSKI VESTNIK

Radio Koroška

SLOVENSKE ODDAJE

- Četrtek, 25. 7.**
18.10 Rož – Podjuna – Zilja.
Petek, 26. 7.
18.10 Kulturna obzorja.
Sobota, 27. 7.
18.00 Od pesmi do pesmi – od srca do srca.
Nedelja, 28. 7.
6.08 Dobro jutro, Koroška – Guten Morgen, Kärnten! Duhovna misel (s. Petra Korenjak iz Celovca).
18.10 6 x 6 – Domače uspešnice.
Ponedeljek, 29. 7.
18.10 Kratek stik. – Letovanje otrok v Poreču in učenje slovenščine.
Torek, 30. 7.
18.10 Partnerski magazin.
Sreda, 31. 7.
18.10 Domača glasbena mavrica.
21.04 Glasbena oddaja.

Dober dan, Koroška

NEDELJA, 28. 7.

13.30 ORF 2

PONOVI TVI

PONEDELJEK, 29. 7.

17.00 TV SLO 1
2.20 ORF 2

Z naslednjimi prispevki:

- »Ko bom truden boja, bodi mi še grob...«: Spomini na župnika Janka Mikulo, ki je napisal eno najbolj otožnih slovenskih pesmi na Koroškem.
- Sad slovenskih prizadevanj: »Jaslice Palčkov« v Pliberku so končno postlane s »Slamivom«.
- Tudi za turizem velja: Iznajdljivost in osebna prizadevnost pomagata prebresti splošni upad.
- Teden mladih umetnikov: V Komendi na Rebrci ustvarjajo otroci.
- 10. glasbeni forum: Vzorno sodelovanje slovenskih in koroških glasbenikov.
- Celovski zmaj: Lutkovna zgodba za otroke.

SLOVENSKI VESTNIK

Uredništvo

Tarviser Straße 16
9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija
tel. 0 46 3/51 43 00-30, 33, 34 in 40
faks 0 46 3/51 43 00 71.

Usmerjenost lista

seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

Uredniki

Glavna urednica Sonja Wakounig;
uredniki Jože Rovšek, Franc Wakounig,
Mirko Štukelj

Izdajatelj in založnik:

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Tarviser Str. 16
9020 Celovec/Klagenfurt
tel. 0 46 3/51 43 00, faks 0 46 3/51 43 00 71

Tisk

Založniška in tiskarska družba z o. j.
Drava, Tarviser Straße 16
9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija
tel. 0 46 3/50 5 66, faks 0 46 3/51 43 00 71

ŠAHOVSKI OREH ŠTEV. 38

Egord - Lundin / Oslo 1972

Belega kralja na polju h1 trenutno ne more ogroziti nobena črna figura. Vendar pa se je črni, ki je na potezi, odločil, da bo na belo poševnico h1 - a8 usmeril delo-

vanje svojih figur. Kako mu to uspeva pa se prepričajte sami in odigrajte zmagovito kombinacijo črnega. Že prva poteza črnega razkrije slabost bele pozicije!

Rešitev štev. 37

S prefinjeno potezo 1.Se6!! beli izkorišča dobro postavljene svoje figure, ki delujejo po c liniji in veliki črni poševnici. Črni je odgovoril 1...Tc4:, saj bi se na 1...fe6 2.Dc3! znašel še pred večjimi problemi. Po odigrani potezi črnega še drugi beli skakač krene v akcijo 2.Sh6+! Po 2...gh6 3.Dh6:: na 2...Kh8 3.Lg7: mat. Zaradi vseh omenjenih pretenj se je črni vdal!

Nismo najmočnejši in vsemogočni

Počitniška praktikantka Katja Weiss je v članku v SV pisala o možnem škandalu v Žitari vasi v zvezi z nastavitvijo vrtnarice za dvojezično skupino v novem otroškem vrtcu.

Brez dvoma je uspeh za EL frakcijo v Žitari vasi, da ji je po mnogem prepričevanju uspelo, da se pri nas ustanovi dvojezična skupina v vrtcu.

EL pa ima samo tri odbornike od skupno 19 v občinskem odboru ter 1 člana od skupno 5 v občinskem predstojništvu. Tam sem se po osebni predstavitvi vseh kandidatov zavzemal za to, da bi zaposlili za dvojezično skupino gospo Krivograd, pa sem bil preglasovan s 4 proti 1; torej je bilo brezizgledno, da bi v občinskem svetu dobila večino. Gospa Krivograd pa pred odločitvijo na občini ni iskala nobenega razgovora z menoj ali z našo frakcijo, kakor so to storile druge kandidatke. Pri 15-minutni predstavitvi pred občinskim predstojništvom ob začetku tudi ni dala vsem predstojnikom roke, kot so to storile druge kandidatke in zato tudi ni zapustila najboljše vtisa. Objektivizacija pa na žalost za to mesto ni bila predpisana. Tudi njena izobrazba v Sloveniji ni učinkovala pozitivno, saj so za voditeljico vrtca izbrali na Koroškem poročeno Dunajčanko. Naša frakcija (1 polkmet, 2 delavca) je v tej situaciji storila vse, da bi bila za to mesto nastavljen osebja, ki bi se znala pogovarjati z otroki tudi slovensko. Gospo Skubl sem pred občinskim predstojništvom pozval, da se predstavi tudi v slovenščini, kar je storila. Težko pa je za nas tam argumentirati, da pri izbiri dvojezičnih vrtnaric obisk slovenskega pouka ne zadostuje za nastavek, ker imamo tudi učitelje slovenščine brez slovenskega materinega jezika. ZSO in njegovo glasilo SV nam v zadnjih letih priporočata integracijo v SPÖ. Ravno v tem primeru pa se vidi, da potem nobene v občini ne bi bilo več, ki bi se zavzemal za enakopravnost slovenščine. Saj v takem primeru

tudi skupina »Narodne skupnosti v SPÖ« nikjer ni prisotna. V tem slučaju so se pač SPÖ-jevci (10 od 19 odbornikov) odločili za kandidatko, ki po njihovem mnenju prihaja iz socialdemokratske družine, ne glede na to, koliko slovenščine obvlada. Hoteli smo glasovati proti predlagani kandidatki, kar pa ne bi privedlo do tega, da bi gospa Skubl ne bila nastavljen. Naši časopisi bi napisali nekaj člankov in protestov več in vse bi bilo v kratkem pozabljeno. Ob našem odporu pa nam je župan obljubil, da se bo v naslednjih tednih zavzel za to, da bo nastavljen za mesto pomočnice voditeljice dvojezične skupine oseba iz okolice, ki slovenščino zelo dobro obvlada, ni pa imela vseh potrebnih izpitov za vrtnarico, ker bi jo sicer že zdaj zaposlili, ker je bila med kandidatkami in je zaradi manjkajoče popolne kvalifikacije niso mogli upoštevati. Lahko je v tem primeru pisati o »škandalu«. Napravili smo vse, kar je bilo mogoče. Uspeli smo z dvojezično skupino v vrtcu, nismo pa uspeli z nastavitvijo primerne vrtnarice. Zato smo v pogovorih skušali rešiti, kar se je rešiti dalo. V naslednjih dneh bom tudi osebno obiskal gospo Skubl in jo še enkrat opozoril na njene dolžnosti in obveznosti kot voditeljica dvojezične skupine v našem vrtcu. Poudaril bom, da smo zanj glasovali tudi žitajski Slovenci. Prepričan sem, da se bo potem še naprej izobraževala v slovenščini, saj je doma iz Šmihela pri Pliberku. Sam sem imel v šoli učitelje, ki so imeli vse izpite iz slovenščine in so bili tako rekoč v slovenščini perfektni, v resnici pa slovenščine niso marali in so nas temu primerno učili. Upam, da bo ta primer dokaz za nasprotno. Kandidatom in kandidatkam v drugih občinah pa priporočam, da pred odločitvijo v občinskih predstojništvih in občinskih svetih iščejo tudi kontakt s slovenskimi občinskimi odborniki.

Petek Tomej, občinski odbornik in predstojnik EL v Žitari vasi

Pismo bralca

Spoštovani g. Petek!

1. V obeh SV škandal gotovo ni v tem, da je prišlo do ustanovitve dvojezične skupine, pač pa v tem, da je vaša frakcija glasovala za kandidatko, ki ne obvlada slovenščine dovolj dobro, da bi lahko učila oz. vzgajala v njej, saj tudi sami lahko le upate, da se bo še naprej izobraževala. 2. Za ZSO je integracija v stranke ena od osnovnih državljskih pravic, ki veljajo tudi za Slovenke in Slovence. Vendar ZSO ne zagovarja integracije le v SPÖ, pač pa v vse tiste stranke, kjer se posameznik počuti »doma« - v razliko od Narodnega sveta, ki ljudi naravnost sili izključno v Liberalni forum (poleg EL, seveda). Znano pa je dejstvo, da se večina slovenskogovorečih slej ko prej in če ZSO in NSKS to hočeta ali ne, opredeljuje na Koroškem za SPÖ. ZSO zato poziva ljudi, da tam, kjer se pač angažirajo, storijo svoje za enakopravnost jezika in vse, kar iz tega sledi. 3. Ni nam znano, da bi vaša frakcija iskala pomoči v tej zadevi pri delovni skupnosti »Narodnosti v SPÖ«. 4. Je bilo podajanje roke predstojnikom res tako pomembno, da si je s tem nakopala tudi vaše odklonilno stališče do sebe? Jasno je, da bi ji s tremi glasovi sicer ne priborili mesta, vendar ste s svojim glasovanjem otežkočili vsakršne kontrolne mehanizme za bodočnost. 5. Žal je tudi vaše glasovanje vzrok, da bo v tej zadevi le nekaj člankov in nič več. Vi ste se s tem strinjali in ne mi! 5. Dovolj žalostno pa je dejstvo, da izobrazba gospe Krivograd v Sloveniji »ne učinkuje pozitivno«. Kje pa naj bi se pedagogi lahko jezika bolje naučili - ali pa so v Žitari vasi mnenja, da tamkajšnja izobrazba »ni na nivoju«? Kantn is lei ans. S svojim glasovanjem ste se strinjali tudi s takim vrednotenjem.

Sonja Wakounig, glavna urednica SV in podpredsednica ZSO

42 KRIŽANKA Sonja Wakounig											
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13					14						
15				16		17					
18							19				20
21				22		23	24		25		
	26	27					28	29		30	
31	32			33							
	34			35					36		
37			38			39				40	
41		42				43		44			
45					46	47	48				
49				50	51						
52					53						54

VODORAVNO 1. najdaljša Prešernova pesnitev (Črtomir in Bogomila) 13. lavabó, umivalnik 14. delavec v gostinstvu 15. strokovnjak za sestavo organizma, tudi raztelesovalec 17. madžarsko moško ime 18. ime dveh zveznih držav v ZDA (severna in južna) 19. planota nad Bovcem, znana po smučarskem športu 21. reka na Peloponezu 22. rusko moško ime 25. tržaški slovenski pesnik Mermolja 26. vas pri Pliberku, nem. Eidersdorf 30. Anton Ocirk 32. 33. lošč, posteklina 34. pritrilnica 35. eklat, sramoten dogodek, kakor ga vidi javnost 37. kravji glas 38. Anton Čehov 39. travnata pokrajina z grmičevjem v Afriki in južni Ameriki 41. matura 44. slovon ali merjaščev zob 45. propagandni list 46. simbolična znamenja 49. kar je pod nogami 50. starogrški utrjen del mesta s svetišči in gledališči 52. muslimansko žensko ime 53. orodje za rezanje 54. konec polotoka

NAVPIČNO: 1. nekdanje slovensko glasilo na Koroškem, tudi orodje za zabijanje žebeljev 2. ranocelnik, padar 3. moževa sestra ali bratova žena 4. igra na srečo v športu 5. podagra, putika, bolezen sklepov 6. veznik 7. evropski televizijski oddajnik 8. starorimski zgodovinar 9. sredstvo za

privabljanje rib na trnek 10. pravoslavna sveta podoba 11. vladarica v monarhistični Rusiji 12. Ivan Ramšak 16. majhen otrok 20. pripadnik neorealizma 23. večja luknja v tleh 24. ara, predujem 27. tuj dvoglasnik 28. pozna žitarica (žganci) 29. stavba v obliki loka kot znamenje zmage 32. mejni prehod med Slovenijo in Avstrijo čez Karavanke 35. sladkovodna riba 36. neroden dolgin 37. otoška država v Sredozemlju 38. oče 40. nasprotje od miru 42. pripadnik Italov 43. tovarna barv v Celju 47. soprog, moški 48. nafta in bencinska firma v Avstriji 51. Kim Novak

Rešitev izprejšnje številke:

Vodoravno: 1. ŠTALENSKA GORA 13. MATEMATIKA 14. EP 15. ILO 16. UNIFORMA 18. HEMA 20. ALEMAN 21. ENICA 23. LOČE 25. LT 26. ET 27. AJD 28. NLP 30. ST 31. DRČANJE 32. PROSILEC 33. EST 35. PLAN 36. CEKIN 38. KO 39. RAK 40. IKS 41. JOKER 43. OZARE 44. KASETA
Navpično: 1. ŠMIHEL 2. TALENT 3. ATOMI 4. LE 5. EMU 6. NANA 7. STIL 8. KIFELJČEK 9. AKOMODACIJA 10. GARAČ 11. REA 12. AP 17. MNENJE 19. ACETON 22. AT 24. RP 27. ARLES 29. LESKET 30. SRAKA 31. DICK 32. PLAZ 34. TORA 35. PRO 37. NOS 37. IE 42. KE

Izžrebanci nagradne križanke

Rešitev gesel:

30. vodoravno: PETDESET LET SLOVENSKEGA VESTNIKA 3. in 5. navpično: TEDENSKI ČASOPIS ZA VSE

1. NAGRADA - izlet s Slovenskim vestnikom v začetku oktobra za dve osebi:

■ Pepa Kral, 9143 Šmihel, Bistrica 28

2. DO 7. NAGRADA: knjiga »Narodu in državi sovražni« v vrednosti 600 šil:

■ Janko Lapuš, Ljubljana, Kržičeva 8 (SLO)

■ Ivanka Maček, Radovljica, Cankarjeva 18 (SLO)

■ Marija Mauczka, 9123 Šentvid v Podjuni 60

■ dipl. trg. Andrej Millionig,

9020 Celovec, Weidmanng. 41

■ Doroteja Rulitz, 9071 Kotmara vas, Sonnenhangstr. 36

■ Štefka Igerc, 9142 Globasnica, Mala vas 2

■ Kristijan Zeichen, 9231 Kostanje, Koren 61

8. do 20. nagrada: knjige in kasete SPZ:

■ Franc Černut, Loče, Karawankenblickstr. 6

■ Alojz Gallob, 9585 Diča vas, Žužalče 2

■ Martina Gotthard, 9020 Celovec, Waidmannsdorferstr. 121

■ Marija Kaltenbacher-Katnik, 9232 Rožek, Spodnje Goriče 6

■ Miha Kap, 9122 Škocjan, Žamanje 3

■ Sandra Kovač, Idrija, Ul. 1. maja 12 (SLO)

■ Fredo Kral, 9020 Celovec, Kinkstr. 66

■ Fini Kraut, 9141 Dobrla vas, Bahnstr. 21

■ Silvester Kresnik-Sivc, Slovenj Gradec, Podgorska cesta 39 (SLO)

■ Katja Krištof, 9143 Šmihel, Dvor 12

■ Jože Smole, Ledinca, Vincaweg 3

■ Ferdinand Špendal, 9020 Celovec, Rudolf-Kattnig-Str. 13

■ Marica in Jana Wakounig, 9123 Šentprimoz 35

Izžrebanci bodo dobili nagrade po pošti. Čestitamo!

ATLANTA 1996 – slovesna otvoritev OI

Pretekli petek je bila slovesna otvoritev olimpijskih iger, največjega letošnjega športnega dogodka na svetu. Olimpijski ogenj, ki ima ob stoletnici iger moderne dobe poseben žar, bo v prestolnici Georgie gorel do 4. avgusta. Igre je slovesno odprl ameriški predsednik Bill Clinton, udeležencem pa sta spregovorila tudi predsednik MOK Juan Antonio Samaranch in predsednik OK za pripravo OI v Atlanti William Porter Payne.

Otvoritvene svečanosti so se udeležili tudi številni predsedniki različnih držav, nekdanji olimpijci in častni gostje.

Na otvoritveni svečanosti so se prireditelji spomnili stoletnice olimpijskih iger modernega časa. Ena od osrednjih tem otvoritve je bil duh ameriškega juga, kjer so se med drugim spomnili borca za človeške pravice Martina Luthra Kinga. Druga pomembna tema otvo-

ritvene slovesnosti pa je bila tradicija olimpijskih iger. Ameriški spektakel, ki obeta raznim velikim firmam in sponzorjem (Coca cola idr.) gospodarske uspehe, sodi med največje prireditve v zgodovini olimpijskih iger.

Otvoritev je potekala po pričakovanju spektakularno, tipično hollywoodsko. Sodelovalo je nad 400 otrok v starosti od 8 do 10 let, ki je oblikovalo na stadionu podobo goloba miru, nad 400 plesalcev stepa in drugih značilnih ameriških plesov pa je zaplesalo v ritmu tradicionalnih in novejših zvrsti glasbe ameriškega juga. Prikazali so tudi čas antične Grčije, nastanek olimpijskih iger in ponovno oživitve olimpijske ideje modernega časa barona Pierra de Coubertina. Po dolgem mimohodu je nad stadionom ob zvokih olimpijske himne zaplapolala olimpijska zastava, v zrak pa je poletelo 300 golo-

bov. Kmalu nato je zagorel tudi olimpijski ogenj.

Po prisegi športnikov in sodnikov so olimpijska moštva vno-

vič pritekla na prizorišče, potem pa se je na stadionu in v milijonih gospodinjstvih širom sveta, ki so spremljala ta dogodek, raz-

legla pesem Više, hitreje, močnejše, ki jo je prav za to priložnost skomponiral skladatelj in dirigent Mark Watters. m. š.

Blišč in beda Atlante

Američani so pravi mojstri spektaklov. Ob otvoritvi olimpijskih iger so pripravili show stoletja, proračun iger gre v vrtočave številke, stadioni so bleščeči, zgradbe pompozne, skratka, povsod prava Amerika. Menda jim nekaj škripa v cestnem prometu, kar občuti predvsem mestno prebivalstvo, ki se vozi na delo po dolgih obvoznicah. Olimpijski del Atlante je v glavnem rezerviran za tekmovalce in goste. Mestno jedro se kopa v blišču, toda v njem živi le slaba šestina prebivalstva celotne Atlante z vsemi primestnimi četrtmi. Tam pa blišča ni.

Olimpijske igre so za mnoge primestne prebivalce prava nesreča. Prišli so stroji in izravnavali njihove skromne do-

move. Menda je ta čas v Atlanti kar 40.000 brezdomcev.

Obljube podjetnikov, ki so ob gradnji olimpijske infrastrukture največ pridobili, so za večino ostale neizpolnjene. Ljudem so obljubili delo, vendar so jih plačevali tako mizerno (pet dolarjev na uro), da se s tem v četrtem poslovnem mestu sveta, kjer so temu primerne tudi cene, niso mogli niti preživeti. Še več: pripeljali so še cenejše mezdne delavce iz Latinske Amerike in domači delavci so bili še ob ta skromen zaslužek.

Obljube podjetnikov se niso izpolnile. V začetnem proračunu olimpijskih iger v višini 1,7 milijarde dolarjev ni bilo niti centa za neposredno pomoč revnim in zaradi iger še revnejšim.

Pri tem je seveda najbolj žalostno, da na teh obrobjih, ki jih zakrivajo kulise »Potemkinove vasi«, živi predvsem črnski del prebivalstva. Stiska in revščina pa rojeva kriminal in mržnjo.

In ko so v času predsednika Johnsona že pred tridesetimi leti v njegovem kvazi programu boja proti revščini prav v atlantski četrti Summerhill podrli skromne barake najrevnejših in nadomestnih stanovanj nikoli postavili, se je kriminal strahotno povečal in za Washingtonom dosegel drugo mesto v ZDA.

Atlanta in njene olimpijske igre so veličastne. Vse drugo pa tekmovalce in goste najbrž niti ne zanima. Je že tako.

J. R.

Atlanta v številkah

Prebivalcev: 422.000 v mestnem jedru, 2,8 milijona z zunanjimi okrožji

Brezposelnih: 40.000

Dohodek: letna plača Billyja Payna, organizacijskega šefa OI, znaša 700.000 dolarjev, delavci na olimpijskih gradbiščih zaslužijo manj kot 5 dolarjev na uro

Gospodarski vzpon: za New Yorkom, Hongkongom in Londonom je Atlanta četrto največje poslovno mesto sveta; tam imajo sedež TV postaja CNN, Delta Air Lines in Coca Cola; samo slednja, ena od devetih glavnih olimpijskih sponzorjev, je plačala 40 milijonov dolarjev na OK in vložila v igre polovico svojega marketinškega proračuna v višini 1,3 milijarde dolarjev

Tekmovanja: med 19. julijem in 4. avgustom bo 271 odločitev o zmagah v 26 športnih panogah

Udeleženci: 10.800 iz 197 držav

Stadionov: 23

Proračun za igre: približno 18 milijard šilingov

Pravice televizijskega prenosa: NBC

Prostovoljnih pomočnikov: 40.000

Pričakovanih turistov: 2 milijona

Hotelskih sob: 60.000

NOGOMET

SAK se intenzivno pripravlja

SAK z novimi igralci v prvenstvo! Z leve Škerjanec, Omerović, Ziehaus, Kriwitz in Sadjak, manjka Grujić

Vodstvo SAK je z nakupom nekaj novih igralcev, med njimi so trije legionarji iz nekdanje Jugoslavije, poskrbelo za ojačitev moštva in s tem zagotovilo izredno dobre pogoje za start v novo nogometno sezono.

Igralci se že nekaj tednov s trenerjem Helmutom Kirisitsom in Jožetom Ferom (njegov asistent) intenzivno pripravljajo na jesensko prvenstvo v regionalni ligi sredina. Trening je na sporedu petkrat tedensko na igrišču v Grabštanju. Poleg treninga pa moštvo SAK absolvirajo pripravljalne tekme proti raznim moštvom na Koroškem in v Sloveniji. Sicer je do začetka prvenstva še nekaj tednov časa, da trenerja najdeja najboljše sestave enajsterice 22 mož obsegajočega kadra. Na osnovi velikega kadra je pričakovati, da bo borba za majice

bolj trda kot v pretekli sezoni. Na pripravljalnih tekmah pa sta se laže poškodovala Lojze Sadjak in Günther Hober.

Trener Helmut Kirisits: »Z intenzivnim treningom smo pričeli začetek julija. Vzdušje v moštvu je zadovoljivo in zavzetost igralcev je velika. Novi igralci prav tako že prihajajo redno na treninge in upam da se bodo kmalu vživeli v moštvo.« SAK po njegovem mnenju gotovo sodi med favorite za naslov prvaka. Liga je zelo močna in izenačena in pričakovati je napeto tekmovanje. Koroška sama je zastopana kar s šestimi moštvami!

Pripravljalne tekme:

SAK je v zadnjih dneh odigral tri prijateljske tekme. Trenerja sta preizkusila vse igralce in različne igralne variante.

Legionarja Omerović in Škerjanec sta igrala dobro, telesno pa še nista na višku. Na prijateljski tekmi proti Olimpiji v Ljubljani (1. zvezna liga) preteklo nedeljo so igralcem SAK v drugem polčasu pošle moči in izgubili visoko 6 : 0 (0 : 0). SAK – Zeltweg 6 : 1
Bad Bleiberg – SAK 4 : 5

m. š.

Prihodnjo sredo, 31. julija, bo SAK odigral prvo tekmo za avstrijski pokal proti VSV. Kraj: celovski stadion Čas: ob 19. uri
Pridite in podprite SAK!

ZA PLANINCE

Kredarica praznuje sto let

Naše planince bo zagotovo zanimalo praznovanje stoletnice planinske koč na Kredarici pod Triglavom. Ta je bila na pobudo dovškega župnika Jakoba Aljaža zgrajena samo dve leti po postavitvi znamenitega Aljaževega stolpa na vrhu Triglava, letos v začetku avgusta pa bo tega že sto let. V narodnostnem smislu so jo slovenski planinci zgradili kot odgovor vse večjemu pritisku nemškega Alpenvereina, ki si je tedaj lastil slovenske gore, ponemčeval njihova imena, gradil koč in poti, ter si lastil celo slovenskega očaka Triglava.

Seveda tedanja koča ni bila tako bogata in udobna kot je

današnja, predvsem sedanja po obnovi in razširitvi pred deseti leti, vendar je v slovenskem planinstvu in alpinizmu imela zelo pomembno vlogo. Praznovanje stoletnice bo potekalo ves prvi del avgusta z vsakodnevni večernimi kulturnimi prireditvami v Domu na Kredarici. Nastopali bodo slovenski vrhunski umetniki in vokalni ansambli, za povrh pa bo sedanja dovški župnik vsak večer v novi kapelici ob domu opravil mašo in pridigo s poudarki o Aljaževi vsestranski osebnosti. Za obiskovalce gornike je v domu tristo ležišč, ob tem pa si Planinsko društvo Ljubljana Matica obeta polno zasedenost.

J. R.